

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
 Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—		40—

Pri morebitnem povzpetju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisnena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 120 K
 Poštmina plačana v gotovini.

Glavna skrb.

Slovenski in hrvaški protivniki današnje ustave niso to zaradi tega, ker je ustava nedovoljno svobodnoma, nego zato, ker jim ne daje dovolj razmaha, da bi mogli razvijati svoje antikultorne in antidržavne agitacije; to so opozicionalci, ki se lahko svobodno nazivajo nepridiprave. Te nepridiprave pa mora nekdo voditi, kdo bi mogel biti sposobnejši, da prevzame nase to vlogo, nego g. Stojan Protić?

Osebnost je Protić kakor g. Korošec ali g. Radić ali g. Kerubin Šević; toda on je Srbin — in to je okolnost, ki deluje ter je zato jako koristna, da vodi on gibanje, ki je inspirirano po ničvednosti klerikalcev in separatistov.

To gibanje ima parolo, ki na prvi pogled ni videti tako slaba — revizija ustave! Naravno, tudi za poštene ljudi bi bilo vzrok, da se ustava revidira, in če bi šlo to lahko, bi bilo treba revidirati ustavo vsakih pet let. Toda to je delo, ki je zvezano z dolgo proceduro in z velikimi razburjanji. Zato bodo po mnogih deželah ustavo, čeprav je nemoderna, rajše prenašali, kakor da bi riskirali revizijo ustave.

Francija n. pr. ima ustavo, ki je že davno zastarela; Francija je republika, njeno današnjo ustavo so izvršili monarhisti, ki so upali na skorajšnjo restavracijo monarhije. Vendar tudi pod to monarhistično ustavo funkcionira francoska republikanska demokracija odlično. Ter do danes — 45 let po rojstvu — ni bilo niti enega močnejšega pokreta za revizijo ustave, niti ne po Veliki vojni, ki je prinesla na svet toliko izprememb. Mi pa že govorimo o reviziji ustave, ki smo jo jedva dovršili in ki ni slabša od današnje francoske ustave!

Naš Korošec, naš Radić, naš Protić hočejo biti boljši Francozi, nego so Bourgeois, Briand in drugi. Škoda, da ti naši državniki ne živijo na francoskem ter da izboljšajo ta možno demokracijo!

Mi patrijoti pa nimamo potrebe, da prehitujemo Francoze in mi se nočemo pridružiti gibanju za re-

vizijo ustave, pa naj so njeni nedostatki kakršnikoli, ker nam ta ustava ne dela nikakih ovir, da dobimo boljšo demokracijo, nego jo že imamo. Prav kakor tudi Francije ni ovirala njena ustava, dasiravno so njene hibe znatno večje.

Da bomo imeli solidno državo in soliden demokratski režim, je več odvisno od nas samih, od našega poštenja in od naše kulture, nego od tega kosa papirja, ki se zove ustava.

Naša nesreča ni v tem, da imamo ustavo, ki ni dovoljno moderna. nego v tem, da imamo take politike, kakršni so g. Anton Korošec, g. Stjepan Radić, g. Stojan Protić! Če bi ne bilo njih in ko bi ne bilo one tolpe, ki hodi za njimi, o, verujte mi, mi bi lahko divno napredovali in bi ne občutili za revizijo ustave nikake potrebe za celih petdeset morda pa tudi ne za 100 let. Problem torej ni v tem, kako dobimo novo ustavo, ki bi bila modernjša. nego v tem, kako bomo pobijali slabe politike in jim vzamemo vsako zaslombo v masi ter vsak vpliv na državne posle.

To mora biti glavna skrb naše moderne demokracije, in to je tema s katero naj bi se bavila vsa naša publicistika. Kaj treba storiti, da narod ne bo volil več nevrednežev, kakršni so zgoraj imenovani naši politiki, in kaj treba storiti, da pridejo v skupščino pošteni ljudje ter da bodo ministri politiki, ki niso v neprijateljstvu s politično moralo?

Naš politični problem ni ustaven, nego čisto pedagoški problem političnega izobraženstva. Mi tudi do sedaj nismo toliko trpeli zaradi slabih zakonov, kolikor smo trpeli zaradi slabih ljudi, zaradi njih nekulturnosti in njih pokvarjenosti. Osvobodimo se barbarov in ničvrednežev v politiki, potem bomo z ustavo in zakoni lahko delali; ako bomo imeli v upravi poštene in moderne ljudi, nam ustava in zakoni ne bodo mogli škodovati.

Krsta Cicvarić
 (»Beogradski dnevnik«).

Francoski klerikalci o ital. parlamentu.

»La Libre Parole«, klerikalni pariški dnevnik, piše 2. t. m. o laškem parlamentu med drugim sledeče:

Benito Mussolini, poveljnik fašistov, se je v svojem govoru približal na eni strani socializmu z ozi-

rom na notranji mir, na drugi strani pa katoličanom z ozirom na nekako sodelovanje.

Način, kako je govoril o rimskem vprašanju, je tem bolj pomemben, ker je bil možak prej sil-

no protiklerikalen. Prvič je govoril Mussolini o papežu z največjo spoštljivostjo: »Prihajam k vprašanju, ki ga po zadnjem govoru papeža v konzistoriju ne smemo prezreti; mislim Palestino. Dve rešitvi sta možni: z angleškega stališča in s stališča Benedikta XV.« Mussolini je kratko razložil obe rešitvi in sklenil, da se mora Italija brez pomisleka postaviti na papeževo stališče.

Pozneje je v svojem govoru načel vprašanje odnosov med Italijo in Vatikanom. »Priznavam, da predstavlja danes katolicizem latinsko in vladarsko tradicijo Rima in svetovno idejo. Če se Vatikan za stalno odreče svojim posvetnim sanjam, bi mogla Italija dobavljati Vatikanu vso materialno pomoč, ki jo potrebuje kot suverena vesela. Vatikanu stoji na izbiro, ali bo naš prijatelj, naš sovražnik ali nevtralen. Govoril sem jasno.«

Iz teh besed vidimo, da se nekega dne lahko zgodi, da bo komandant fašistov, Benito Mussolini, komandiral tudi papeža, katerega obeta v tem slučaju materialno pomoč. Sicer se pa politika papeža napram jugoslovenskim ovčicam na Primorskem in Goriškem itak striinja s politiko fašistov; obe sili, pa peška in fašistovska, sta skrajno protislovenski. Dogodki zadnjih dveh let nam to jasno kažejo.

O jugoslovenskih poslancih v rimskem parlamentu pravi »La Libre Parole« na istem mestu sledeče: V Montecitoriju so sedaj dva ali trije irredentistični glasovi Pangermanistov in Panslavistov!!!, ki jih bo težko udušiti, in ko bodo spominjali Italijane, da se zares niso borili zama, čeravno nimajo niti Reke, niti Dalmacije, kajti nova Italija šteje več stotisočev Nemcev in Slovanov, katerih aneksijo je dovolila ententa, da doseže Italija slednjič svoje zemljepisne in vojaške meje.

Tega pa ne moremo reči o Franciji, državi, ki jo smatra od takrat javno laško mnenje za vtelesen imperializem in militarizem in ki so jo skrbno odvrčali od tega, da dobi tudi ona svojo zemljepisno in vojaško mejo. Oprostiti nam je treba ta primer, katerega ne bi mogli utajiti noben Francoz, pri dogodkih, katere sta vzbudila v Montecitoriju poslanca Walter in Wilfan.

St. G.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Politične vesti.

== Rekonstrukcija vlade. Beograd, 17. julija. Vprašanje rekonstrukcije vlade je bilo tekom včerajšnjega dneva začasno rešeno. Podpisan je od ministrov ukaz, s katerim se imenujejo: K. Miletić za ministra za agr. reformo, general g. Zečević, dosedanj prvi pobočnik regentov in pomočnik v vojnem ministertvu, za ministra vojne, g. Uzunović za ministra saobraćaja. G. minister Svetozar Pribičević bo začasno vodil ministertvo prosvete in notranjih del. Iz vladnih krogov se doznava, da je ta rekonstrukcija povsem provizorna značaja. Glavna rekonstrukcija vlade bo izvršena šele po sestanku zakonodajne skupščine, ko bo znano stališče posameznih strankarskih skupin. Ukaz o imenovanju novih ministrov je bil podpisan od vlade same, ki vrši vsled regentove odsotnosti kraljevske oblast.

== Pred novimi volitvami? Beograd, 17. julija. »Samouprava« odgovarja danes na razne članke opozicijskih listov, ki trde, da se skupina vladne večine boji novih volitev. Predvsem poudarja, da radikalna stranka smatra ustave za strankarsko vprašanje in je niti ni obravnavala s strankarskega stališča. V tem oziru popolnoma mirno in trdno pričakujemo zapužanje naroda. Vprašanje je samo, če so potrebne nove volitve, če je nujno treba vprašati za voljo in svet naroda. Vprašanje je dalje, ali je treba izvršiti ustavo v nadaljnjih podrobnostih, ali takoj razpisati volitve. Volilni zakon in ustava dopuščata razpust skupščine. Umestno pa je tudi, da se ustava uvede v življenje in da narod spozna praktični pomen ustave, potem šele razpisati volitve. Vprašanje razpisa volitev pa zavisi tudi od delavne močnosti zakonodajne skupine.

== Ukinitelj kredit. Beograd, 17. julija. V novem zakonu o dvanaestih milijardah je ukinjen kredit sto milijonov dinarjev, ki je bil določen za posojilo industrijem in obrtnikom. Ukinjen je dalje tudi kredit 50 milijonov dinarjev za prehrano pasivnih krajev.

Ministrski predsednik Pašić na dopustu.

Beograd, 17. julija. Pred odhodom ministrskega predsednika Nikole Pašića na dopust bo še več sej ministrskega sveta, na katerih bodo rešena važna vprašanja. Med drugimi bo ministrski svet razpravljal tudi o izpolnitvi naših diplomatskih zastopstev v inozemstvu. V tem vprašanju so nastale nekatere težkoče, posebno glede imenovanja pariškega poslanika, za katero mesto ima največ šans dr. Spa-

== Napredovanje edinstvene državne misli na Hrvatskem. Učiteljska skupščina v Zagrebu je z velikansko večino manifestirala za narodno in državno edinstvo. Zagreška »Riječ« se pri tej priliki raduje, da se razvoj državne misli tudi na Hrvatskem v zadnjem času naglo razvija. Pretečni mesec so na veliki skupščini hrvatskega gospodarskega društva ostali pristajši Radića in njemu blizu stoečih skupin v veliki manjšini, sedaj pa so tudi hrvatski učitelji z ogromno večino pokazali, da so proti separatizmu in za popolno državno edinstvo. Tudi med hrvatskim kmetijskim slojem je opaziti, da Radićevu hujškanje ne deluje več. Lani so bili v nekaterih krajih pri vojaških naborih žalostni upori, toda letos je prav v teh krajih potekel nabor v vzornem redu ter so se odzvali brez odpora vsi naborniki. V stubiškem, sisaškem, petriniskem in svetovinskem okraju so prišli vsi naborniki. Nikakega dvoma ni, da je misel državnega edinstva poglavalna moč korenine preko vse Hrvatske in da je sedaj dolžnost države, da pripravi tej živi bilki čim boljše klimo za nadaljno uspevanje. Življenje na Hrvatskem se začneja normalizirati, vse veje narodnega gospodarstva in obrti se polagoma razvijajo. Opozicijski duh je imel dovolj prilike, da se je uveljavil. Toda država je nastopala s strogostjo pravočasno in na pravi način le v primeru težkih zločinov. V takih prilikah mora vsak občutiti, da je v tej državi široko polje svobode in napredka.

== Zakonodajni posli. »Pravda« poroča: V ministertvu konstituant so izvršili sledeči zakonski načrti: 1.) O uredbi centralne državne uprave. 2.) O uredbi oblasti. 3.) O državnem svetu in upravnih sodiščih. 4.) O uredbi državne kontrole. 5.) O ministertski odgovornosti in 6.) Projekt poslovnika za zakonodajno skupščino. Vsi omenjeni načrti se bodo pretresali najprej na ministertskih sejah in potem predložili skupščini. Vlada je že osvojila projekt poslovnika skupščine.

lajković. Pašić odide koncem tedna v Marijine Lazne na Češko, kamor ga bosta spremljevala šef pisarne ministrskega predsedstva in neki višji diplomatski uradnik, zato sklepajo v beogradskih krogih, da namerava Pašić svoj dopust izkoristiti za gotove posle diplomatskega značaja. V njegovi odsotnosti bo prevzel posle prezidija minister za konstituant dr. Trifković.

Alfonz Daudet:

Tartarin na planinah

Roman.

Prevel dr. Ivo Šorli.

IX.

»Pri zvesti divji kozii«.

Krasna je bila drugi dan pešpot iz Interlakna v Grindelwald, kjer so hoteli mimo grede poklicati tudi oba vodnika za Malo Scheideck; krasna zmagoslavna hoja P. P. D., ki spet stopa v svojih dokolenkah in v bojni opremi ter se opira na eni strani na suhotne rame komandanta Bravide, na drugi strani pa na močne roke Excourbaniesove! In kako sta ponosna moža, da smeta hoditi poleg svojega ljubljene predsednika in ga podpirati, nositi mu njegov cepin, nahrbtnik in njegovo palico dočim fanatični Pascalon skaklja kakor mlad pes zdaj spredaj, zdaj zadaj, zdaj ob strani. Svojo zastavo pa nosi spet skrbno zavito in povito, da bi se ne ponovilo kaj takega, kar so doživeli snoči.

Toda vsa ta veselost njegovih spremljevalcev, zavest, da vrši svojo dolžnost, vsa bela Jungfrau tam pod nebom kakor toliko svetle sopare, vse to skupaj ga pa le ne more toliko omamiti, da bi se ne spomnil, kaj za pušča za seboj, za vedno morda brez slovesa. Pri zadnjih interlakenskih hišah se mu zalijejo oči in korakajoč dalje, se naslanja na prvi

zda Excourbaniesu: »Poslušajte, Spiridijon! zdaj Bravidi: »Vi ne poznate Placid!« Ironija usode je namreč hotela, da je bilo neukročnemu vojaku ime Placid, Spiridijon pa debelo-kožnemu bivolu z zgolj telesnimi potrebami in nagnjenji.

Zalibog se taraskonskemu, bolj čutnemu nego čustvenemu plemenu srčne zadeve nikoli ne zde posebno resne in važne.

»Kdor izgubi žensko in petnajst grošev je za petnajst grošev na škodi«, odgovori pregovore ljubeči Placid, a Spiridijon tudi ni nič boljši in kar se tiče nedolžnega Pascalona, se ženski neznansko boji in čez ušesa zardi, ko vzpričo njega izgovore ime Male Scheideck, ker misli, da gre za kako deklino, ki ni baš na dobrem glasu... Tako ubogemu zaljublencu ne ostane drugo, nego da molči in se tolaži sam s seboj, kar je navadno še najbolje.

No, kakšna žalost bi se mogla ustavljati čaru, ki ga je nudila hoja skozi to ozko, globoko in mračno dolino, ob ti vijugasti, belo se peneci reki, ki je v odmevu silnih jelk na obeh bregovih bobnela kakor grom.

S strmečimi očmi in pobožnim, skoraj da plahim občudovanjem so stopali odposlanci iz Taraskona dalje. Tako nekako pač je moralo biti pri sruči Sindbadovim tovarišem, ko so dospeli pod mangle, lijanje in druga orjaška indijska drevesa. Naši potniki, ki so poznali doslej še samo gole in kamenite svoje gričke, ne bi bili nikoli verjeli, da je lahko na teh tako visokih gorah toliko dreves skupaj.

— Ma to še ni nič! Čakajte, da boste videli Jungfrau! je rekel P. P. D., uživajoč njih strmenje in čuteč, kako raste on sam v njih očeh.

Od časa do časa jim je prišel naproti kak jezdce, zdajpazdaj kaka velika kočija z vihrajočimi pajčolani ob oknih in radovednimi glavami, ki so se iztegovala, da vidijo krog svojega predsednika zbrano delegacijo. Da je to veličastno sliko vsaj malo oživljalo in jo napravljalo bolj človeško. Prav tako pa tudi če so zagledali kako stojnico z drobnarijami iz izrezljanega lesa ali pa gručo deklic v slamihih s širokimi dolgiimi trakovi in v pisanih modrcih, ki tako štorasto stoje kraj ceste, prepevajo svoje troglasne pesmi in ponujajo šopke malin in ocnic. K vsem temu se je včasih pognal v višave tudi še otožni glas planinskega roga, se je izgubil po prepadih te se počasi, počasi razblinil, kakor se razblini oblak, ki izpuhti v soparo.

— Krasno je to... Človeku se zdi, da čuje orglje... je zamrmral Pascalon z rosnimi očmi in zamaknjen kakor svetnik v cerkvenih oknjih. Excourbanies pa je nevstrašno tulil, in odmev je ponovil, čeprav ne več s čistim taraskonskim naglasom: Šu, šu, šu — strašno šušur!

Toda v dveh urah hoda se človek iste pokrajine naveliča, pa naj bo ta zelena barva na modrem ozadju še tao sočna, ledeniki v ozadju še tako krasni in naj vrhu vsega še na vseh koncih pozvanja, kakor da je vsa dolina polna

navitih ur. Da, to grmenje potokov, ti tropski ti prodajalci, rezbarji, te male cvetličarke — vse skupaj je postalo našim ljudem naravnost nezno, najbolj pa še mokrota in blato na dnu tega liza, z vodnimi rastlinami, do katerih še nikoli ni prisijalo sonce.

»Človek bi lahko dobil pljučnico!« je rekel Bravida in si zavihal ovratnik. Potem je prišla še utrujenost, lakota, slaba volja. Nobene gostilne nijer, in ker ta se bila Excourbanies in Bravida preveč natepla malin, ju je začelo strahovito ščipati. Celu Pascalon, ta angelj natovorjen zdaj ne samo z zastavo, ampak tudi s cepinom, nahrbtnikom in palico, ki sta jih bila onadva strahopetno odložila nanj, Pascalon je bil ves čas potr in se mu ni dalo več skakljati...

Na nekem ovinku so hoteli uprav čez Lütšchino na enem onih pokritih mostov, ki jih vidimo po krajih, kjer je veliko snega, ko jih preseneti strašno trobljenje iz planinskega roga.

»Dosti, dosti! je zakričala obupana delegacija.«

Za nekimi grmom ob ceti je stal pravi velikan, ki je vzel zdaj svojo velikansko trobeno počasi iz ust. To predzgodovinsko trobilo iz jelovine je segalo do tal, na koncu pa se je razširilo v nekaj lij, da je reč grmola kakor top.

Telefonska in brzojavna poročila.

GOVOR MINISTRA PRIBIČEVIČA V ZAGREBU.

Zagreb, 17. julija. Kakor znano, je zasedel s kraljevim namestnikom Jurajem Demetrovičem pred dnevi dospel v Zagreb minister prosvete Svetozar Pribičević. Minister je to priliko porabil, da je imel danes dopoldne v prostorih demokratičnega kluba mestnega odbora obširno ekspozé o političnem položaju in o bodočih nalogah, ki čakajo režime s strani vlade in stranke. V prvi vrsti je minister obširno označil momente, ki so privedli demokrate do sporazuma z vladnimi strankami, to sta bili dve osnovni ideji: državno edinstvo in agrarna reforma. V teh idejah je dosegla demokratska stranka uspeh. Zanimiva so bila njegova izjava glede ustave in o borbi za njo. Z ustavo je popolnoma zmagala ideja državnega edinstva. Borba za ustavo je sedaj končana, borba se je razvijala od prevrata dalje. Glede revizije ustave, ki jo zahtevajo opozicijske stranke, stoji minister na stališču, da narod ne bo sprejel te parole, ker narod želi pozitivne politike, želi, da se rešijo narodnogospodarski in socialni problemi. Obširno je govoril tudi o važnejših točkah ustave in njih pomenu za nadaljni politični razvoj. Tudi likvidacijsko vprašanje dosedanjih pokrajinskih vlad je minister obravnaval z vsro strokovno točnostjo. V tem vprašanju so začeli gotovi elementi s propagando, da zastupe javnost. Za demokrate je to vprašanje upravnega značaja. Najboljše administrativne izpremembe bodo one, ki bodo odgovarjale potrebam naroda. Demokrati niso za historične pokrajine in to je bil tudi politični razlog, da so za oblasti. Številno navzoči člani demokratske stranke so dolgotrajna izvajanja ministra sprejeli z najiskrenejšim odobravanjem. Razgovori so trajali od 9. do 1. pop.

POTOVANJE MINISTRKEGA PREDSEDNIKA PAŠIČA NA ČEŠKO.

— Beograd, 17. julija. Ministrski predsednik g. Nikola Pašić je

sedaj popolnoma okreval. Danes je zapustil svoj stan in nekaj časa šel po mestu. Tekom jutrišnjega dneva bo ministrska seja, na kateri položi svojo službeno prisego minister Krsta Miletić. O potovanju ministrskega predsednika Pašića v inozemstvo poroča »Politika«, da je definitivno določeno na konec bodočega tedna. G. Pašić gre na dopust najprej v Karlove vane (druge vesti javljajo Marijine Lazni. Op. ur.), potem na Bled. Čas odmora na Češkem bo gotovo Pašić porabil za to, da se sestane z vodilnimi češkoslovaškimi politikami, zlasti z dr. Benešem, ministrom zunanjih del.

REGENT OSTANE ŠE V INOZEMSTVU.

Beograd, 17. julija. Prestolonaslednik regent Aleksander ostane še mesec dni v inozemstvu. Ministrski predsednik Pašić je regenta brzojavno obvestil o izpremembi v vladi in ga prosil za odobrenje.

ZAPRISEGA MINISTROV.

Beograd, 17. julija. Novoimenovana ministra general Zecčević in Kosta Miletić bosta jutri zaprisežena.

KRALJEVI NAMESTNIK ZA DALMACIJO.

Beograd, 17. julija. Te dni bo podpisan ukaz o imenovanju dr. Metličića za kraljevega namestnika v Dalmaciji.

RADIĆ IN SRBSKI ZEMLJERADNIKI.

— Zagreb, 18. julija. »Jutarnji List« javlja iz Varaždina, da je tja dospel Radić z več zastopniki zemljoradniške stranke Srbije. Opaža se, da se vrše važni dogovori med obema agrarnima strankama.

KOLIKO PREBIVALCEV JE V BANATU?

Beograd, 17. julija. Pregledna statistika državnega statističnega urada o popisu prebivalstva v Banatu, Bečkerek, Beli cerkvi, in Vršcu navaja 200.000 Srbov, 100.000 Nemcev, 90.000 Madžarov in 75.000 drugih narodnosti.

Iz naše kraljevine.

— Srčne želje Prekmurcev. Vseh Prekmurcev: kmetov, obrtnikov, delavcev, trgovcev ali uradnikov srčna želja je: poštena zveza z ostalo Jugoslavijo. Naj bi naša vlada storiла prav vse, da se ti srčni želji naroda v Prekmurju kakorkoli čim prej ugodí. Vsi smo prepričani, da se to pri malo dobre volje lahko stori. Kako smo odtrgani od ostale Jugoslavije, naj služi v dokaz dejstvo, da dobivamo šele v torko popoldne novine, ki so izšle v soboto v Ljubljani. Ze to dejstvo pove dovolj onemu, kdor hoče misliti. Če ima pa človek opravka v Ljubljani, kar se večkrat dogodi uradniku, trgovcu, kmetu ali kateremu drugemu, mu je pa tisoč kron premalo za potni strošek. Zato je tudi življenje tu strašno drago. Priporočuje se pač mnogo o avtomobilski zvezi, ali ostaja vedno le pri besedah in ne postane dejanje, dokler vlada z izdatno podporo ne prisloži na pomoč kakšni družbi in nas reši s tem neznosnega stanja.

— Petrov dan v Murški Soboti. Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra je proslavila Murška Sobotna nad vse častno. Hiše so bile okrašene z državnimi in narodnimi zastavami, trgovina in obrt je počivala, a ob 9. dop. je bil slavnostna služba božja, katere so se udeležili vsi državni in civilni dostojanstveniki ter mnogobrojni občinstvo. V Murški Soboti se nahajajoča četa, ki je oddala tri salve, in kasilno društvo. Koncem maše je zapel zbor s spremljevanjem cerkvenih orgel obe kitici »Bože pravde«. Potem je bila pred cerkvijo defilacija mimo vojaških in civilnih dostojanstvenikov. Okrajni glavar je sprejel razne deputacije in posameznike, ki so izročili odkritosrčne čestitke za Nj. Vel. kralja Petra, želeč mu še dolgo in srečno življenje na čelu svojega naroda.

— Trezni in taktični uradniki za Prekmurje. Zelo nujno je priporočati, v interesu naše stvari raznim oblastim, naj pošiljajo v kraje, kakor je Prekmurje, uradnike, ki imajo pamet v glavi in ne v peti. Taki uradniki z enim nepremišljenim dejanjem pokvarijo v trenutku vse, kar se je prej v mesecih storilo. Na mejo naj se pošlje ljudi, trezne in taktične, če hočemo doseči kar želimo. Drugače dosežemo ravno nasprotno.

Iz Prekmurja. Mnogo je še ljudi v Jugoslaviji, ki o ti krasni in rodovitni zemlji oziroma deželi nimajo niti pojma. Slišali so morda nekaj, da so 12. avgusta 1919. leta naše čete zasedle Prekmurje, da se je potem tja naselila naša uprava, a kaj se je dalje dogajalo in se še dogaja v ti naši »Sibiriji«, to jih pa že več ne zanima. Pa kaj bi jih tudi nadalje zanimalo, saj je Prekmurje oni del Jugoslavije, ki je od vsega sveta popolnoma odrezan. Če hoče človek na primer v Murško Sobotu, ki tvori središče tega »polotoka«, mora pasirati skoraj vsa želez-

niška križišča Jugoslavije, in ko je končno prišel po železnici do zadnje postaje, na eni strani do Dolnje Lendave, a na drugi do Radgone ali Radencev, mora biti še vedno pripravljen, da bo plačal najmanj 400 K za pot do Murške Sobotne, to je toliko, kakor iz Ljubljane do Beograda. Ko je srečno tukaj, je pa podoben miši, ki je zlezla v past, le da se miška v pasti sama »guli«, tu pa že drugi skrbje, da bo človek pošteno »oguljen«. Ti drugi so v prvi vrsti svetovnoznani ogrski judje. Razlika med življenjem onstran in tostran Mure je kakor noč in dan. Zato pa ni nič čudnega, če se uradništvo in učiteljstvo z vsemi štirimi brani imenovanja v Prekmurje. Ne samo, da ga tu čakajo vse navedene dobrote, mora te dobrote »uživati« ob isti plači, ki jo je dobival v sredini države, kjer so življenjske razmere že kolikor toliko urejene in so poedini kraji lahko pristopni. Na vsak način bi bilo priporočljivo, da vlada sedaj obrne svojo pozornost na to »našo Sibirijo« in ukrene takoj vse potrebno, da se do sedaj tu vladajoče razmere spremene vsaj v toliko, da se bo vpostavila komunikacija na vzdržljiv način z osrčjem naše države. Menda ne bo imel nihče od naših srečnejših soživiljanov ničesar proti temu, če bi se na račun države potom nekaj avtomobilov olajšalo vsaj deloma jugoslovenskim sibirijanom življenje in obstanek v tem delu Jugoslavije. Če bi se pa le kdo našel, ki bi protestiral, naj se ga pa pošlje semkaj in mož bo takoj spremenil svoje nazore.

Kar se tiče naših političnih razmer, so te še kaj čudne narave. Madžaroni sanjajo še vedno o časih, ko so naš ubogi in dobri tukajšnji narod davili in gnjavili po lastni volji; zato jim sedaj nikakor ne gre v glavo, kako bi mogli biti oni ravno toliko vredni, kakor po njih toli osovraženi Slovenci. Pa se bodo že morali tudi na to navaditi; če ne zlepa, pa zgrda. Klerikalna stranka, ki ji stoji župnik Jožef Klekl na čelu, truje komaj osvobodjeni narod na tako zločinski način, da se bo pač moralo najti sredstva, s katerimi se stori za vselej ti protidržavni gonji kraj.

V prvi vrsti bo pač za sedaj neobhodno potrebno, da se vse ukrene za redno in ugodno zvezo Prekmurja z ostalo Jugoslavijo. Ko bo to storjeno, se ne bodo madžaroni več čutili tako varne in tudi Kleklovo delovanje se bo lažje kontroliralo.

Neodrešena domovina.

— Shod pri Sv. Ivanu. Poslanec Virgilij Šček priredi 19. t. m. v Narodnem domu pri Sv. Ivanu v Trstu shod, in sicer ob pol 9. zvečer. Poslanec poroča o parlamentarnem položaju ter gospodarskih razmerah v deželi. Oblasti so varnost absolutno zadržale.

— Napad na glavnega urednika fašistovskega lista v Trstu. Ko se je

g. Gino D'Angelo, glavni urednik fašistovskega glasila »Popolo di Trieste« ponoči vračal domov, sta streljala nanj dva neznana človeka. Napadalec sta hotela skočiti proti njemu, med tem pa je prišel mimo avtomobil, pred katerim sta zbežala. Strelji ga niso zadeli, ker se je bil D'Angelo naglo skril med zidovje.

Potrebna beseda iz poštnih krogov.

Med člani »Zveze poštnih organizacij«, vlada v zadnjem času precejšnje razburjenje. Vzrok so prvi funkcijonarji te »Zveze«, ki se nočejo zavedati svojih dolžnosti na pram njej. Demagogi so njih pozicijo izkoristili in jih zavedli tako daleč, da se zanje in obenem tudi zase naravnost politično eksponirajo. Javnost je že mnenja, da ti gospodje predstavljajo politično mnenje vse pošte.

Pišem v imenu mnogih članov te »Zveze«. Za našo organizacijo, ki bi naj bila strogo strokovna in stanovska, je postranska stvar, koliko postarjev je odpadlo od demokratske stranke. Pribijem samo to, da značajni ljudje nikjer ne odpadajo. Gabi se nam pa, če kdo odpade iz častihlepnosti in se kam vrine na račun drugih.

Tako je na napačni poti predsednik naše organizacije, gospod Urbančič. Pozabil je namreč, da je postal po naključju predsednik. Mar bi lepo mirno opravljal ta svoj odgovorni posel! Saj mu nudi dovolj dela. Toliko mu ga nudi, da bi ne ne smel imeti za politiko niti toliko časa kot vsak drugi volilec, kaj šele kandidat. Po naši zdravi pameti bi smel kandidirati samo tedaj, če bi ga nepolitično kandidiralo vse poštno osebje. Gospodje, ki vedre in oblačijo v narodno-socialistični stranki, bi ga sploh nikjer ne imenovali, če ne bi bil predsednik »Zveze«. On je precej mirne narave. Tudi demagog ni. In ker ni demagog, bi v svoji stranki ne prišel nikamor.

Posiljali smo ga, da se dogovarja z jugoslovenskimi železničarji o skupnem nastopu, pa sta z g. Deržičem ob takih prilikah razen tega še tudi ustanavljala novo stranko, ki je nam Slovincem potrebna ko trn v peti, in si obetala, da bo drvela za njima vsa železnica in vsa pošta.

Hudo dober načrt. Tudi do živega našemu g. predsedniku nihče ne more. Neposredno on ne vlačí politike v društvo. Toda, da politič-

no kandidira, je neposredna zloraba zaupane funkcije. Odréči bi se moral enemu ali drugemu. Listi ga nikoli ne omenijo, ker vedo, da je predsednik naše »Zveze« in mislilo da bi se nam zamerili, če bi se doteknili tudi njega. Zelo se motijo. Njegova desna roka je tajnik »Zveze« gospod Šalehar. Še ni dolgo tega, ko je bil v klerikalnem taboru. Pri pakiranju s klerikalci pridejo taki ljudje, je narodno-socialistični stranki prav, ne pa nepolitični »Zvezi«.

Na kazinskem zborovanju je kričal nad starejšim in pametnejšim tovarišem, češ da voli »frakarje«. Ob vsaki priliki se zaganja v reakcionarno in absolutistično vldo. Človek bi mislil, da se mu dela krivica. Je pa narobe. Ta gospod je postal v par letih pod tako vlado iz narednika višji poštni oficijal.

Čakali smo dolgo, žal predolgo. Pričakovali smo, da bo narodno-socialistična stranka delala po narodnem protiklerikalnem programu. Zato nas tudi početje naših »predstavitev« v začetku ni tako vznemirjalo. Zdaj pa moramo v političnem listu povzdigniti svoj glas in obsoditi tudi naše predstavitelje.

Politični eksponenti ne smejo voditi naše »Zveze«. V interesu organizacije moramo ne glede na politično pripadnost skrbno čuvati, da se ta naša organizacija zares ne zlorablja v strankarske namene, pa naj že bo posredna ali neposredna. Neposredna zloraba je pa za obstoj naše »Zveze« še veliko bolj nevarna ko posredna. Ljudje vidijo, da nekaj ni prav, pa ne morejo stvari naravnost do živega, in tako raste nezupanje v organizacijo. Na mesto političnih eksponentov naj pa pridejo na vodilna mesta ljudje, ki jim je bolj pri srcu organizacija ko politika.

Pokazati bo treba, da »Zveza poštnih organizacij« ni narodno-socialistična domena, temveč popolnoma nepolitična strokovna zveza.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. julija 1921.

— SLS in Radić. Včerajšnji »Slovenec« poroča, da je Stj. Radić izjavil, da bi v parlamentu eventualno mogel sodelovati z Jugoslovenskim klubom zavoljo njegovega — naprednega gospodarskega programa. »Naš« »Slovenec«, ki ga ta izjava očividno ženi, nato navidezno kritikiše Radićeva socialno-ekonomska načela ter se mu zdi Radićev kmetijski program »zelo suh«. Toda »Slovenec« je podoben kmetijski nevesti, ki si pritiska predpasnik navidezno sramežljivo na levo oko, z desnim očesom pa s strastno radostjo ogleduje svojega snubača. Le dela se, kakor bi ne hotela tistega, o čemer razmišlja in sanja ves dan in vsjo noč. In tako po nepotrebnem jecanju tudi »Slovenec« končno izjavlja: »Gotovo bo Jugoslovenski klub z veseljem pozdravil Radića, ako hoče z njim sodelovati.« Tako je torej jasno: Naša SLS hoče z veseljem sodelovati z Radićem za republikanstvo in proti Srbom, proti jugoslovenski ideji edinstva in za razdor današnje troedine države. To priznanje ostani za beleženo.

— H kongresu združenja jugoslovenskih igralcev. V svojem podlistku sem omenjal, da je bil kongres baje zato netočno pripravljen, ker je skoro vse delo naposled padlo na rameni gospoda Danila. Nimam nobenega interesa spuščati se v morebitne prepire med igralstvom, ki bi ga mogla roditi ona moja omenitev hipotetične oblike in posneta po navedbi iz prizadetih krogov. Kot loajalen človek pa dajem javnosti rad na razpolago v izteku informacije, ki mi jih v pojasnitve sedaj pošilja tajništvo Pododbora združenja j. s. gled. igralcev, proseč me, da jih po svoji previdnosti priobčim: Pododbor je prevzel svojo nalogo spomladi pod težkimi razmerami. Treba je bilo ugoditi mnogim nesoglasij, nadomestiti nekatere osebe z delavnejšimi in priti do sporazuma z gledališko upravo. Kongres odgovoriti ni bilo mogoče, čeprav je manjkalo potrebnih kreditov in čeprav je moral pododbor takorekoč v zadnjem trenutku vse šele urediti. Delalo se je s polno paro in naloge so se razdelile. Gospod Danilo je po lastni želji prevzel redakcijo revije »Maska« in slavnostno odkritje Borštnik - Verovskega spomenika. Vsebinsko »Maska« je bila drugače zamišljena, nego izvršena. Mnogo je bilo marljivih odbornikov, ki so morali urediti sprejem, gledališne priredbe, stanovanja, zborovanja, t. j. stvari, s katerimi se g. Danilo ni ukvarjal. Iz drugih delov države niso dobili pravočasno seznamov, kdo

pride, kdo bo tudi igral. Zato so morali lepaki zamolčati igralsko osebje. Le »Maska« je mogla navesti osebje. Radi stroškov kongresa so skušali s tem publiko povrniti primorati, da si kupi »Masko«, ako hoče biti bolje informirana. Skratka, bilo je na vse strani zaprek in denarnih skrbi; delalo se je pa z verno in storilo, kar se je dalo. Vnapij gostje so bili prav zadovoljni in pododbor dobiva mnogo zahvalnih pism od kolegov. Ljubljanski ansamble ni nastopil, ker ni hotel prikratiti gostov. Odsotnost nekaterih članov bi ne bila zadržek. Mladi odbor je imel tem težavnjšo nalogo, ker je našel pri ljubljanski inteligenci naravnost malenkostno oporo. — Dr. M. Z. a. n. k.

— Zenski mednarodni kongres za mir in svobodo. K tozadevni vesti v našem listu z dne 15. t. m. št. 115 se nam poroča, da je na kongresu mednarodne ženske lige za mir in svobodo, ki zboruje sedaj na Dunaju, kot zastopnica udeležena tudi Ljubljanka, gospodična Gusti Schmidinger. ki je bila v ta namen iz Novega Jorka odposlana na Dunaj. — Njen brat, inženir Fric Schmidinger, bivši arhitekt pri deželni vladi v Ljubljani, ki je bil šest let v Sibiriji v vojaškem vjetništvu, je tudi na Dunaju in se vrne v domovino.

— Promocija. 15. julija t. l. je bil promoviran doktorjem prava g. Amon Sraj iz Leseca.

— Odvetniški izpit je napravil v Columbusu v Ameriki g. Alojzij Žužek, doma iz Gornjih Retij pri Velikih Laščah na Dolenskem. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, filozofijo v St. Pavlu Minn., odvetništvo pa v Clevelandu. Kandidatov je bilo 275, izpit jih je prestalo 174. Žužek otvori v kratkem svojo odvetniško pisarno v Clevelandu.

— Upokojeni častniki naše vojske — pokojnina. Ker so priobčili nekateri časopisi pritožbe upokojencev častnikov naše vojske, da doslej še ni rešeno vprašanje njihove pokojnine, pojasnjuje invalidski oddelek poverjenstva za socialno skrbstvo sledeče: Ministrstvo financ je dostavilo tekom zadnjega tedna prošnjo treh upokojenih častnikov, ki so jih vpsalali Glavni kontrolni v Beogradu na podlagi »Uverenja« ministrstva vojske in mornarice, poverjenstvu za socialno skrbstvo v Ljubljani, da izračuna službena leta po bivši avstro-ogrskih predpisih in na tej podlagi višino pokojnine po zadnji dinarski plači. Poverjenstvo (invalidski oddelek vrača te akte po izvršitvi ministrstva financ, ki bo nato nakazalo pokojnino. Pričakovati je, da bodo sedaj ta nakazila izvršena v kratkem času.

— Razpis učnih mest. Na tehniški srednji šoli v Ljubljani so ponovno razpisana naslednja učna mesta: 1.) dvojje arhitektskih učnih mest; 2.) eno inženjersko učno mesto za strojno stroko, 3.) eventualno tudi eno inženjersko učno mesto za elektrotehniko. Plača kakor pri srednješolskih profesorjih. Temeljna plača 2400 din., dvojje štiriletno po 600 din. in četvero triletno a 600 din. poleg tega običajne draginske dodelave. Na oddelku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani naslovljene prošnje je vložiti pri tem oddelku do 15. avgusta t. l.

Dr. Marn I. r. — Na državnem moškem učiteljsku je bilo koncem šol. leta 1920/21. 170 gojencev: od teh je 17 gojencev odlično sposobnih, 106 sposobnih, ponavljalni izpit se je dovolil 29 gojencem (17%); nesposobnih je bilo 15 (9%), neizprašanih 3. Na državnem ženskem učiteljsku je bilo 183 gojenk: odlično sposobnih 61, sposobnih 101, nesposobnih 2 (1%), ponavljalni izpit je dovoljen 13 gojenkam (7%), neizprašanih je bilo 6 gojenk.

— Oficirske pokojnine. Na uradništvo prihajajo od različnih strani vprašanja, kdaj namerava centralna vlada izplačati penzije onim, v našo vojsko sprejetim aktivnim oficirjem, ki so bili že pred pol letom vsled telesne nesposobnosti zakonito vpokojeni. Rečeži že od 20. jan. t. l. niso dobili beliča! Bajje je ovira rešitvi tega vprašanja borba zaradi — kompetence. Čas je, da se naši poslanci za vpojene častnike resno pobrigajo.

— Jugoslovensko državljanstvo in Primorci. Pišejo nam: Dne 2. avg. torej prav v kratkem zapade rok, katerega smejo Primorci zaprositi potom opcije za jugoslovensko državljanstvo. Bere se pa, da prihajajo vedno novi Primorci v Jugoslavijo; begunski vlaki zopet vozijo iz Trsta. Ko bodo Italijani odbili (in tega je pričakovati z matematično gotovostjo) vse prošnje Slovencev in Hrvatov iz Primorja, ki niso tam rojeni in pristojni, da se jim podeli italijansko državljanstvo potom opcije, bodo prihajali ljudje (posebno uradniki, odvetniki, itd.) kar trumoma v Jugoslavijo, da si ustvarijo tukaj novo eksistenco. Če poteče opcijski rok že dne 2. avg. kaj pa bo z državljanstvom vseh teh ljudi? — Ali bodo morali ostati italijanski državljani? Kako bodo tedaj smeli biti v Jugoslaviji uradniki, uradniki, zdravniki, geometri, lekarnarji, učitelji itd.? Mislimo, da bi bilo uместno, da se opcijski rok podaljša (vsaj do konca leta!) kakor so ob svojem času storili Italijani.

Primorci. — Za orkestralno društvo »Glasbene Matice« v Ljubljani so darovali po 1000 K tovarna Golob & Co. na Viču, ravnatelj Jadranske banke, Avgust Praprotnik, veletrgovec Ivan Knez, veletrgovec Andrej Šarabon; dalje 1200 K trgovec Josko Gorec in 500 K trgovci Alojz Lilek; za darovane zneske se odbor orkestralnega društva najtopleje zahvaljuje. — Christofor učni zavod v Ljubljani je priredil povodom šolskega sklopa dne 14. t. m. javno tekmovalno brzopisje, kojega se je udeležilo lepo število gojenk in gojencev. Narekovalo se je z brzino sto besedi v minuti. Prva izmed tekmovalk je bila gđ. Rozalija Ankon, druga gđ. Zahorik Antonija, tretja gđ. Anka Burdich in četrti gđ. Marija Hafner. Vse te so bile obdarovane z donarnimi nagradami.

— Letina na polju kaže letos vsepovsod lepo. Po nekod že žanjejo ječmen in rž. pšenica obeta istotako lepo, fižol, krompir in ostali pridelki kažejo in zore lepo ker vlada zanje ugodno vreme: vsak ljubljanski konzument se vprašuje že naprej: kakšne bodo pridelkom cene, ko jih bo kmet spravil jeseni pod streho ali pa na — ljubljanski trg? Stvar kraljevih namestnikov in tržnih nadzornikov bo, da se že enkrat začne cena regulirati, vsaj tako kakor v Mariboru in drugod po Štajerskem. Samovoljnega oderuštva mora biti pa enkrat konec, vsaj pri žitih, ker se bo odiranje itak zdaj pričelo pri stanarini.

— Sadna letina pri nas in na bivšem Štajerskem. ne obeta letos niti polovico tega pridelka, kar ga je bilo lansko leto. Temu nasproti pa kaže tu kot tam grozdje dokaj lepo. S tem na seveda še ni rečeno, da bomo ceno vino pili.

— Hitra pošta. Dopisnica, ki je bila oddana na pošto v Medvodah 2. junija t. l., je prišla v Ljubljano 14. julija t. l. in bila adresatini tudi ta dan vročena. — Sv. Lenart v Slov. Goricah. Pošta in prometna zveza. Toliko časa se nam že obeta avtomobilna zveza Maribor - Radgona, katero željno pričakujemo, da bi se nam vsaj redno dostavljala pošta, toda naši uki so zaman. Sedaj dovaža pošto neki tukajšnji trgovec z jaci in kureninno, kakor se zdi, v iz prijasnost (baje dobi mesečno le malekost 7000 kron!!), toda zelo neredno. Včasih se odpelje pošta zelo popolnoma od tukaj, ko bi morala biti že nazaj, in dostavljanje za tisti dan odpade. Kadar so trgovčeva jarka pripravljena za odpošiljatev, tedaj pa je čas

tudi za pošto. Priložnost prisesti se, kakor je bilo vedno običajno, seveda na ta način odpade. Ali nima poštna uprava moči, da se razmere uredi? Cesta od Maribora je zelo zanemarjena. Pisalo se je že parkrat, da se v kratkem podrži. Seveda tudi iz tega še ni nič. Stara uprava se najbrže v nadi, da se skoro izvrši podržavljenje, ne briga več toliko za njo, državna oblast pa tudi ničesar ne ukrene. Kmalu bo jesen tu in vgrzežali se bomo do glajenja v blatu, kjer ne bo treba čolnov. — V občinskem uradu A: Sie, Herr Sch., was heist denn »prapor«? Z.: Diese Sprache! Was ist es schon? — Sv. Lenart je slovenski ali St. Leonhard bleibst deutsch.

— Vlom v konsumno društvo v Studencih. Kakor znano, je bilo v omejeno društvo v noči na 1. majnika vlomljeno ter pokradenega mnogo blaga. Te dni so aretirali Kramaršičev in njenega prijatelja Apučnika, ker sta razpečavala blago iz tega vloma. Oba sta znana iz procesa radi zažganega otroškega ploda.

— Mi vozimo v Celovec. Nasproti vestem, da se je naša vlada odločila da parira nem. avstr. ukinitje transita prometa v Ljutomer z ukinitjem naše vožnje v Celovec in Labodsko dolino, se nam poroča, da se osebni promet na avstrijski del Koroške vrši neovirano naprej; ustavljeni so samo takozvani kurzni vozovi, t. j. trije direktni vozovi Gradec - Maribor - Celovec.

— Ekspozitura finančne kontrole za Pobrežje, Radovanje, Razvanje. Studenci se bo morala zaradi splošnih pritožb glede preoddaljenosti (se nahaja na skrajnem koncu v Studencih) premestiti v Magdalensko predmestje, kot središče za vsa prizadeta občina.

— Nova stanovska organizacija. V Mariboru se pripravljajo specijalci, bančni in industrijski uradniki, da se združijo v skupno stanovsko organizacijo, oziroma da deloma že obstoječe strnejo v posebno skupino.

— Kako prideš v Mursko Soboto? Murska Sobota je središče Prekmurja, vsaj kakor tako se jo smatra. Priti v ta kraj je več možnosti, a edino priporočljivi sta dve in sicer pot preko Čakava in Lendave ali pa pot preko Maribora - Spilja - Radgone - Radenci. Na eni strani je zadnja železniška postaja Dolenja Lendava, a na drugi Radenci. Od Lendave do Murske Sobotke vodi potem 33 km dolga cesta, iz Radencev preko Mure je pa okoli 16 km dolga. Iz Lendave do Murske Sobotke stane voz 600 kron, iz Radencev pa 400 kron. Če hočeš opraviti kak posel izven Murske Sobotke in nisi slučajno kolesar z lastnim kolesom, moraš pač zopet poseči globoko v žep in odšteti stotake za voz ali pa peš hoditi po visokem prahu ob neznanosti vročini. Zato je neobhodno potrebna prometna mreža za vse Prekmurje, dokler se ne zgradi projektiranih železnic. S tem naj se pa ne odlašaj!

— Avstrijsko - nemškutarski elementi so začeli zadnji čas zopet kazati rožičke pri naši policijski straži. Poročajo nam, da so štirje takozvani »revirni nadzorniki«, ki so prehitro avanzirali, pa šikanirali v svoji prepotentnosti podrejene organe. Štirje policijski stražniki so jo zaradi neznanosti razmer že pobrali v civilno službo; predno bodo odšli drugi, bomo poskrbeli za to, da bo pri tem koru zapihal drug veter, in sicer prav kmalu.

— Prve stranke so se pretekli teden že naselile v novi hiši Južne železnice ob Resljevi cesti. Vse moderno urejeno; stanovanjski prostori so tudi v podzemlju, kako se bodo v higijeničnem oziru obnesli po zimi, se počaka, ampak te strme stopnice! Toda zdaj se glasi ukaz povsod: Vsak kotiček mora biti izbrabljn... opeka je komad po 3 K in 99 v, pa basta!

— Zadeva Miloša Zlatarja. Neki ljubljanski list je dne 15. julija 1921 objavil dopis pod naslovom: »Atentat-komunist aretiran v Ljubljani«. V tem dopisu se je poročalo, da je bil v Ljubljani aretiran Miloš Zlatar, ki je baje pod pritiskom sile in ker so ga na policijski mučili, priznal, da je bil udeležen pri atentatu. Pozneje se je izkazala njegova izjava kot neresnična. Članek tudi namigava, da se je morda ljubljanska policija prenapelila. Z ozirom na to izjavi policijsko ravnanje v Ljubljani sledeče: Dne 2. julija zvečer je bilo policijsko ravnanje v Ljubljani obveščeno, da je pobegnil iz Novega Sada Miloš Zlatar, čevljar, nakar je sledil njegov osebni popis in nalog za aretacijo, ker je v zvezi z atentatom. Naslednji dan je na cesti policija ustavila človeka, ki je odgovarjal opisu, imel seboj potni list za Ameriko s fotografijo na ime Miloš Zlatar, čevljar iz Novega Sada. Ta oseba se je aretirala, na policijskem ravnanju v Ljubljani zaslišala o osebnih podatkih in načinu potovanja. Z ozirom na atentat se Zlatar v Ljubljani sploh ni zaslišal, ker ni bilo podatkov za zaslišanje. Postopalo se je z Zlatarjem v zmislu tozadevnih zakonskih določil, katera ne dopuščajo nobenega nasilstva, še manj pa kakega mučenja. V spremstvu uradnih organov našega ravnanja se je Zlatar izročil upravi grada Beograda. (Kolikor nam je znano, je Beograd izpustil Zlatarja.)

— Mlad Bolgar prijatelj. V Ljubljani je bil ustavljen dne 14. julija 1921 neki 11letni deček. Policiji je dejal, da se imenuje Arahov Teodor, rodem Bolgar iz plovdiškega okraja, kjer je bil njegov oče okružen na čelnu. Učil se je po smrti staršev za opančarja, po je odšel v Sofijo, kjer je služil pri italijanski misiji. Baje ima brata v Turinu, ki je tam operni pevec in k temu se je hotel peljati v ekspresnem vlakcu. Pripe-

ljal se je do Rakeke, ker ni imel potnih listov, ga niso pustili naprej. Danes pa je bil predan v državni deški dom v Bohoričev ulico 29. Mlad Bolgar je živočrni las. Seboj je nosil samo mal zavitek.

— Od doma ušla, 14letna Ana Sever, hčerka posestnika na Cesti dveh cesarjev, je pobegnila od doma. Ima navado uhajati.

— Zvita tatava. V trgovino Hinka Seljaka v Prešernovi ulici je prišla neka neznana gospodična in na zvit način izvalila dva para ženskih čevljev v vrednosti 1300 K. Gospodična je bila plavalaska.

— Iz salezijanskega zavoda pobegnili. Krojaški vajenec Alojzij Vovko in čevljarji vajenec Ivan Novak sta pobegnili iz salezijanskega zavoda. Oba sta stara okoli 15 let in se sedaj kot nepridiprava klatita po Ljubljani.

— Ranjen vled eksplozije luči. Na kolodvoru v Kranju je sinoči kurjač državne železnice Rudolf Šivčič prizgal luči na strojem tenderju. Prizgana luč pa je eksplodirala s tako močjo, da je dobil Šivčič težke poškodbe po obrazu. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

— Rudarska nesreča. V Zagorju v rudniku Trbovljeske družbe je v soboto težko ponesrečil 31letni rudar Stefan Zonta. V rovu mu je padel na glavo težak kamen, ki ga je potem potegnil štiri metre v globlino. Rudarju je težki kamen zdrobil vso sprednjo čeljust.

— Najden utopljenec. Na Pasjem brodu v Gradaščici so v soboto ob 4. popoldne našli utopljenca Ivana Glazarja, kurjača državne železnice, na istem mestu, kjer so našli obleko. Utopljenca sta spravila iz globokega tolmna neki gasilec in neki čolnar. Prejšnji dan je policija vse popoldne pod vodstvom kancelista Lorenzutijsa z drogov iskala utopljenčovo truplo.

— Številne tatvine v kopalščih. V Kopeli v Kozeljci so se izvršile razne tatvine listnic in denarnic. Politijski se je posrečilo zaslediti tatove in sicer Šolarčič, med katerimi ima eden le devet let. Tatvinska družba je izvršila tudi druge tatvine z namenom, da porabi ukradeni denar za zabavo in slaščice. Dogovorili so se celo, koliko mora vsak ukrasti. Posebno je obsejo vredno, da je neka ženska celo kupila od 9letnega fantka eno ukradeno denarnico in se bo radi tega morala zagovarjati.

— Smrtna kosa. V Kranju je umrla v starosti 77 let ga. Ljudmila Dohenc, v Domžalah pa nadpotaš ga. Fran Ambrožič. Bodi jima blag spomin!

— Kopalšče v hotelu »Slon« bo zaradi snajenja kotla do 2. avgusta zaprto.

— Velika tatvina v Mitrovici. V Mitrovici v Slavoniji sta Jožef Sabo in njegova žena Lenka ogoljufala nekatere posestnike in okradla trgovce za velike množice blaga, obleke in perila. Posestnikom sta celo pokradla koline z vozovi in kmetijske stroje. Skupno škodo cenijo na 100.000 kron. Izginila sta neznano kam.

Kultura.

— Corrigendum. V mojem sobotnem podlistku je pri razgovoru o srbski igri izostal v tisku stavek in je zato ono mesto brez misla. Čita se tam (zadnja kolona podlistka): »In kako krasno se je to slišalo! Kregali in zmerjali so se skoro ves čas.« — Mislil bi se morala glasiti: »Kregali in zmerjali so se skoro ves čas, pa nič ni bilo rjovenja, nobene glasovne zmešnjave.«

— Dr. Hinko Dolenc. Izbrani spisi. (»Prosveti in zabavi« 3 knjiga). Izdala zveza kulturnih društev. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 146 str. Broš. velja 20 K, po pošti 2 K več za včlanjena kulturna društva 16 K. H. Dolenc je bil navdušen ljubitelj narave, strasten lovec, izvršen družabnik in pripovedovalec. Vse te lastnosti se zrcalijo v njegovih spisih. Pričujoči izbor prinaša tri njegove najboljše in najboljše spise: Spomini o Cerkljskem jezeru. O gozdu in nekaterih njegovih ljudeh in Črtice o burji. V nji nam odgrinja romantično notranjskih gozdov z vsemi posebnostmi, ko gozd pri nas še ni imel določenih postav, ko je bil še bolj skupen gospodarju in upravičenim in neupravičenim užitarjem ter zanimiv z gozdariji, polharji, gobarji in kunarji. Mojsrsko je orisal življenje ob Cerkljskem jezeru in na njem, ki nudi dovolj zabave in radosti v vsakem letnem času, s svojimi originalni. Polno življenske svežosti so in ostanejo Dolenčeve črtice o kraški burji. Vsakemu prijatelju narave, posebno pa lovcev in mladini bo nudila knjiga mnogo užitka, zato bodi vsem toplo priporočena! Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

— Golta Pavel: Posmi o zlatolaskah. V Ljubljani 1921. Založila Slovenska Matica. Izredno izdanje. Str. 92. Cena 24 K. Golta poje vseskozi lirski, o ljubezni, sreči, snih in prevarah, o zvestih in nezvestih ljubcah, o Magdaleni grešnicah-svetnicah, deloma ruskih, deloma slovenskih. V današnji liriki prebujeno bogati dobi cenilo Golto med pesniki »L. Zvonca« kot posebnost nekega in globokega. Izraža se čisto temno in dvomito ga more le enako uglašen duša. Njegova pesem je res »sén nedolžnega srca o tihli sreči.« Izdaja je lepa in knjiga najde med mladino nedvomno mnogo prijateljev.

Društvene vesti.

— Podružnica Jugoslovenske Matice v Radomlju priredi v nedeljo dne 24. julija ob 4. popoldne na vrtu gostilne G. A. Slokarja v Domžalah javno tombolo v prid Jugoslovenske Matice.

— Za šentjakovski semenj dne 7. avgusta so letos priprave tako obširne, da bo ta prireditev prekašala vse semnje prejšnjih let. Šentja-

kobski semenj bo miniaturna ljubljanskega velesejma, ki bo teden dni pozneje.

— Zahvala. Da je »Zegnanje v Trnovem« nad vse pričakovanje tako lepo uspelo, gre zasluga vsem naštetim in je podpisani odbor zato dolžan, zahvaliti se v prvi vrsti g. generalu Dokiču, komandantu Dravske divizijske oblasti ter g. majorju Maškcu, komandantu Vozarskega eskadrona, za brezplačno posojilo konj, nadalje vsem sodelovalcem pri sprevodu in veselici ter udeležencem iste, kakor tudi sponzorju ideje in ustvaritelju »podkovane« karfa, društvenemu povodju M. Premelču, konečno pa tudi elektronterju g. Mihelčiču za brezplačno napeljavo električne razsvetljave. — Odbor pevskega društva Krakovo - Trnovo.

Sokolstvo.

Vaditeljski zbor ljublj. Sokola naznanja, da se prekine telovadba ljudskošolskega deškega naraščaja za počitniško dobo. Z redno telovadbo se prične zopet v torek 30. avgusta t. l. kar naj blagovolijo cenj roditelji vzeti na znanje.

Ljubljanska sokolska župa priredi v nedeljo 7. avgusta delni župni zlet na Vrhniko. Pri telovadbi in pri veselici sodeluje godba Drav. divizije. Za ljubljanske zletnike je preskrbljen poseben večerni vlak.

Narodno gospodarstvo.

Prodaja nemških ladij na Angleškem. Na Angleškem je bilo nedavno še 64 nemških parnikov in 8 jadrnic na prodaj. Do 1. julija t. l. so mogli te ladje kupiti le Angleži, poslej pa tudi inozemci. Angleško in francosko časopisje je izražalo pomisleke, da bo na ta način mogoče tudi nemškim družbam, kupiti ladje. Govorilo se je tudi o tem, da so že ladje v vrednosti približno 300.000 pfund Sterlingov po ovinkih prešle nazaj v last nemških brodarških društev. Po poročilih iz Hamburga je očitno ladijska posredovalna tvrdka Robert M. Sloman za nemška, zlasti za hamburška brodarška društva na javni dražbi kupila deset bivših nemških parnikov. Pri teh nakupih parnikov gre skupno za ladijski prostor 26.000 bruto reg. ton. Nakupljeni parniki imajo nosilnost 1500 do 7000 ton. Največji parnik, ki je služil pred vojno kot tovorni in osebni parnik, preide zopet v last družbe »Hapag«.

Fuzijski načrt japonskega brodarstva. Kakor se čuje, obstoja namera, združiti vse japonske brodarške družbe v narodno organizacijo, ki bi kontrolirala približno 2.500.000 bruto ton in kapital 50 milijonov jenov. Za ta načrt vzbuja veliko zanimanje v neyorških brodarških krogih. Družba, ki bo v najkrajšem času perfektna, bo obsegala tudi največji japonski brodarški koncern »Nippon Yusen Kaisha« ter kaže, kako se trudi Japonska, da si pribori primerno stališče v svetovni trgovini.

Gospodarski položaj Francije. Na kongresu mednarodne trgovske zbornice poroča predsednik združene kemične industrije v Franciji o gospodarskem položaju svoje dežele med drugim kakor sledi: »Kljub težkemu bremenu, ki ga je naložila vojna, ter kljub splošni svetovni gospodarski krizi se bo Francija dvignila. Dne 1. marca 1921 je dolg Francije presegal vsoto 300 milijard frankov, medtem ko je znašal pred vojno le 25 milijard frankov. Francoski finančni minister ima v letu 1921 obveznosti v znesku 58 milijard, leta 1914 pa je izkazoval francoski budget le 8,5 milijard. Francija se nahaja v tem vznemirajočem položaju ob času, ko je izgubila 1.300.000 svojih najboljših sinov in ko mora skrbeti za trumo 1,5 milijonov pohabljenec. Potovanje po opustošenem ozemlju priča, da se tudi tam hitro dela. Kmetje so deloma odstranili vojni material iz svoje zemlje in prebivajo zopet ali v barakah ali pa v svojih hišah popravljenih domovih. Kar se tiče brezposelnosti, gre za približno 200.000 delavcev. Če se primerja to število s številom brezposelnih v drugih deželah, se ne more označiti tega števila za visoko. V letu 1920 se je 50.000 brezposelnih zaposlilo pri poljedelstvu. Poedine stroke si počasi pomagajo. Produkcija železne rude se je v letu 1920 zvišala na 13.800.000 ton proti 9.500.000 ton leta 1919. Zaostaja pa seveda še za produkcijo leta 1920. Železniške družbe obratujejo zopet v polnem obsegu. Kmetijstvo, ki je vsled vojne utrpelo 50% svoje donosne zmoglosti, napreduje tako, da bo kmalu kriti potreščino Francije.

Finančna vest iz Bolgarije. Bolgarski budget 1921/22 izkazuje deficit 1788 milijonov levov. V svrhu poravnave je vlada pooblašena, razpisati subskripcijo 6% obligacijskega posojila do zneska 100 milijonov levov po serijah. Nadalje namerna finančno ministrstva predlagati enkratno premoženjsko oddajo, ki naj bi zadela Bolgare kakor tudi inozemce.

Cene za koks in premog v Belgiji. V Belgiji je nastopilo znižanje cen za koks in premog, ki se ga je pričakovalo in katero je železna industrija nujno zahtevala. Cene so se znižale: za koks za plavje od 117 na 110 frankov, za napol presejan koks od 120 na 112,50 frankov, za presejan koks od 160 na 145 frankov, za specialni koks od 165 na 150 frankov. Cene industrijskemu premogu in premogu za hišno kurjavo se niso znižale, za ostale vrste se je izvršilo znižanje v izmeri 2 do 3,25 frankov. Cena za industrijske brikete se je pri toni znižala za 8 frankov, za nižje kvalitete za 6 frankov.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Najnovejša poročila.

VEČNO BAROŠKO VPRAŠANJE

— Rim, 17. julija Dne 15. t. m. je potekel v Beogradu s Quartierjem sklenjeni rok za sestavo reškega konsorcija. Rok je potekel v glavnem brez uspeha radi tega, ker na Reki še sedaj ni redne vlade. Italijanski nacionalistični listi pravijo, da je to prava sreča za Italijo, ker se nudi tako možnost, da bodoči konsorcij ne bo omejen na 12 let, marveč na mnogo daljšo dobo. Predsednik Bonomi in zunanji minister Dela Toretta bosta mogla sedaj z zastopniki Reke urediti ne samo problem sestave redne vlade, ampak tudi uvesti nova pogajanja za sestavo reškega konsorcija na primerno dolgo dobo. Zastopniki Reke so bili znova v Rimu in so imeli tam v ministrstvu razne pogovore. Ministrski predsednik je imel 15. t. m. dolg pogovor tudi z zastopnikom avtonomske reške stranke Zanello. Šlo se je v glavnem za sestavo vlade, ki bi združila zastopnike vseh strank in ki bi mogla sodelovati pri novih pogajanjih glede Reke med Italijo in Jugoslavijo. Pot do sestave redne vlade na Reki pa je najbrže še jako dolga, kakor se razvidi iz glasov, ki prihajajo z Reke. Tudi ako bi v Rimu pristali na Zanellova zagotovila, bi najbrž on ne mogel priti do oblasti, ker bi mu nasprotne stranke, ki so vse silno oboževane, preprečile to z orožjem. Tako se razvija na Reki vedno temnejša bodočnost.

ČEŠKE OBLASTI PROTI RUSKIM MONARHISTOM.

— d Praga, 17. julija. Kakor doznava »Tribuna«, bodo oblastva nastopila proti ruskim monarhistom, odhajajočim iz Jugoslavije na Čehoslovaško, in jih iztirala.

GORNJEŠLEZIJSKO VPRAŠANJE.

— d Pariz, 16. julija. Ker se je uvidela nemožnost, da se francoski, angleški in italijanski vladi predloži skupen predlog glede Gornje Šlezije, sta se angleška in italijanska vlada sporazumeli, da se izvedeniška komisija že prihodnji teden sestane v Parizu, da izdela v nekaterih dneh poročilo, da bo vrhovni svet, ki se sestane dne 24. t. m., mogoče sklepati pred mesecem avgustom. Francoska vlada je ta predlog sprejela, vendar pa je ministrski predsednik Briand z navedbo dokazil poročal o zadržanju Nemcev v London in Rim, pri čemer je opozarjal na njih vojaške priprave v Gorenji Šleziji in na mejah glasovalnega ozemlja. S tem zadržanjem se baje vrši na odločitve zaveznikov nedopusten pritisk, proti kateremu je zavezniška komisija v Gornji Šleziji spričlo maloštevilnih čet brez moči.

Gospodarske vesti.

Borza.

— d Curli, 16. julija. Devize: Berlin 8.25, Holandija 192.75, New York 606, London 21.96, Pariz 47.25, Milan 27.45, Bruselj 46.10, Kodani 95.50, Stockholm 127.75, Kristianija 81, Madrid 77.75, Buenos Aires 175, Praga 7.95, Varšava 0.32, Zagreb 3.90, Bukarešta 8.65, Dunaj 0.82, avstrijske krome 0.80, Budimpešta 1.85.

g Mezdno gibanje v mizararski stroki. Dne 14. t. m. je stopila večina delavcev mizarjev v stavko. Nekaj dni prej je organizacija teh delavcev prišla zahtevo za povišanje mezd. Delodajalci na te zahteve niso pristali, ker je ob tačasni prodajni priliki podražitev izdelkov nedopustna. Delodajalci izjavljajo, da so mezde v mizararski stroki že danes višje nego v drugih sorodnih panogah, in ima večina delavstva v nadurnem delu priliko za izdatno višje zaslužke. Pač pa so delodajalci pripravljeni izenačiti ter regulirati mezde naših profesionalistov, s čimer bi se položaj baš slabše je plačanih delavcev dokaj izboljšal. Dosedanja pogajanja so še ostala brez končnega uspeha. Zdi se pa, da delavci vendar priznavajo uvrščenost argumentov podjetnikov kar dokazuje zlasti dejstvo, da se je že več delavcev zopet vrnilo na delo. Žal, da je započela ta stavka po nerodnem naključju baš v času, ko se dela za Ljubljanski Veliki Semenj v polnem teku, tako da je ta za vse gospodarsko bodočnost Slovenije prevažna prireditve prizadeta in oškodovana. Bati se je, da povzroči naše delavstvo s svojo naglo strokovno taktiko le preveliko škodo našemu gospodarskemu življenju in ne v mahini meri tudi sebi.

— g Poverjeničstvo za socialno skrb. Invalidski oddelček, želi nabaviti približno 300 metrov dobrega nepremočljivega blaga za dežne plašče. Pisemne ponudbe (zapečatene in kolokovane) z vzorci vred naj se pošljejo omenjenemu invalidskemu oddelku najkasneje do 28. julija 1921.

MADŽARSKI NALOŽENA VOJNA ODSKODNINA.

— Dunaj, 18. julija. »Korespondenz Herway« javlja, da bo v kratkem objavljena Madžarski po reparacijski komisiji naložena vojna odškodnina. Madžarska bo morala plačati težko vojno odškodnino, med drugim 35 milijonov zlatih mark. Plačilo odškodnine je zelo oteženo. Velike posledice za nadaljni razvoj dežele bo povzročila ta odškodnina na gospodarskem in poljedelskem polju. Za madžarsko poljedelstvo je katastrofalno dejstvo, da mora dežela oddati veliko število živine Italiji in nasledstvenim državam. Skozi 20 let morajo premogovniki v Pečuho dobavljati polovico svojega premoga Jugoslaviji in Italiji.

AVSTRIJSKI NACIONALCI ZA PRIKLOPITEV K NEMČIJAM.

— Dunaj, 18. julija. Včeraj so priredili nemški nacionalci na čast Schönererju slovnostno zborovanje, na katerem so vsi govorniki poudarjali odločnost vztrajati še nadalje v propagandi priklopitev Avstrije k Nemčiji, in izvesti povsod ljudsko glasovanje. Poslanec Ursin je napovedal, da priredi nemška nacionalna stranka 18. septembra na Dunaju velikansko manifestacijo zborovanje, katerega se udeležijo vsi pristajši nacionalne ideje v Avstriji. Na to zborovanje nameravajo pribaviti somišljenike iz vseh avstrijskih pokrajin.

VPRAŠANJE ZAPADNE OGRSKE.

— d London, 17. julija. Reuterjev urad doznava: Po ratifikaciji trianonske pogodbe so se izvršile priprave, da bi vojaška komisija zaveznikov izročila Avstriji nemške okraje Zapadne Ogrske. Zavezniki ne bi ugovarjali prijateljski nagodbi med Avstrijo in Madžarsko, vendar pa bi se moralo za vsak slučaj smatrati, da pripada dotično ozemlje po pravu Avstriji. Pričakuje se, da Madžarska s poizkusi neizpolnitve svojih obveznosti ne bo primorala zaveznikov, da uporabijo silo.

GENERAL LEROND UMORJEN?

— Berlin, 18. julija. Semkaj so dospeli še ne kontrolirane vesti, da je bil predsednik francoske komisije general Lerond v Gornji Šleziji umorjen. Vesti še niso potrjene.

GRKI PRODIRAJO.

— d Atene, 15. julija. Grške čete prodirajo na vsej fronti ob izbornih pogojih. Kakor veli zasebna brzjavka iz Smirne, je osvojen Kutaja.

— — —

— g Razpis dobave soli. Interesenti se pozivajo, da stavijo intendanturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani pisemne ali ustmene ponudbe za dobavo 10.000 kg bele, kamenite, sitne (drobne) soli, ali bele morske soli franko intendantsko skladišče v Ljubljani, ali franko skladišče trgovca. Sol mora biti v vrečah prodajalca; sol mor biti čista, suha, bela, slana in brez kakove primesi druge soli. Kavcija znaša 10%. Pisemne, s kolkom z dva dinarja opremljene ponudbe je poslati najkasneje do 20. julija t. l. 11. dopoldne na gori omenjeno intendanturo. Podrobne pogoje je mogoče vpogledati pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

— g Reorganizacija carinske službe. Iz Beograda javljajo, da namerava finančni minister dr. Kumanudi na podlagi obširnega aktnega materiala temeljito reorganizirati vso carinarsko službo, zlasti bo veliki pažnji posvečena organizacija obmejnih carinarnic. Tozadevna predloga je že izgotovljena. Finančni minister uvede tudi revizijo »carinskega postopka«.

— g Študijske podpore za agronomsko in veterinarsko študije. Komisija za upravo agronomskega in veterinarskega fonda je na svoji zadnji seji določila, da se imajo prošnje za podelitev študijskih podpor za nadaljevanje študij na kmetijskih šolah sploh, kakor tudi na veterinarskih visokih šolah predložiti na poverjenišvo za kmetijstvo v Ljubljani najkasneje do 30. septembra t. l.

Poizvedba.

— Rjava palica s srebrnim držajem je ostala v našem uredništvu. Bržčas je last kakega dopisnika.

— Našel se je mal zavitek. Izgubitelj ga dobi nazaj na stojnici Josipine Cizerl, Vodnikov trg.

— Zgubil se je včeraj zvečer na Bellevue zlat obsek. Najditelj se naproša da ga odda proti nagradi v trgovini Ivan Bonača. Obsek je drag spomin.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:
Ivan Podražaj.

Motorno kolo

Puch, 3 1/2 HP, modernega tipa, se proda za 15.000 K. Rimska cesta 11. 4832

Gospodična

išče stanovanje ev. s hrano. Ponudbe pod „Gospodična/4903“ na uprav. Slovenskega Naroda. 4903

Spretna prodajalka

za galanterijsko in modno stroko se sprejme. Ponudbe na trdnico Demšar & Osenar, Ljubljana. 4907

Po Izredno nizki ceni

se proda večja množina črnega karbonskega papirja, več bal ovojnjega papirja, kancelijskega in trgovskega papirja in kuvert, pergamentnega ter vse barve svilenega in krepkega papirja, peresa, krede, koprlnih svinčnikov i. t. d. pri L. Pevalok, Ljubljana, židovska ulica 4. Istotam se sprejme učenka. 4770

Vlagalka

za kamenotisk se takoj sprejme. Vajenec za litografijo, kateri je dober risar in je dovršil predpisane študije, se sprejme. Litografija Čemažar in drug, Ljubljana, Friškovec.

**200 vagonov
I^o PORTLAND CEMENTA**

takoj dobavljivo, po ceni K 210— za 100 kg franco postaja Ljubljana brez ometnine. Cement je prvovrsten in se je cena zvišala le v toliko, kolikor se je premog iz Trbovelj podražil. Cenjena naročila pod „CEMENT“ na uprav. Slov. Naroda. 4910

Pozor! Razprodaja čevljev!

Traja samo 7 dni!

Od 15. — 22. julija. Po najnovejši najnižji ceni za gospode dame in otroke. Tvrdis Marija Poznič, Ljubljana, Sv. Petra c. 11. 4872

išče se

mesečna soba

s posebnim vvhodom eventualno z oskrbo, ali pa manjše stanovanje z opravo ali brez oprave proti zelo dobri najemnini. Ponudbe na poštni predal št. 63. 4805

Izurjen kontorist

vešč popolnoma slovenskega in nemškega jezika, se išče za večje industrijsko podjetje. Ob odgovarjajoči zmožnosti ga pozneje vporabimo za potnika. Ponudbe je vpslati: Ljubljana, poštni predal 3. 4900

Majhno mesečno sobo

išče mirna gospodična, najraje brez mobilij pri kakšni mirni stranki v sredini mesta. Plača postranska stvar. Ponudbe na upr. lista pod „Mala soba 4887.“

Proda se

dobro idoča restavracija z vso opremo. Polzve se v upravi Slov. Naroda. 4886

Kisik

(oxygen) umetni gnoj, žvepleno kislino, akumulatorsko kislino, ogljikovo kislino. Glauberjevo sol, kristalno sodo, barve (Engelroth) in modro galico dobavlja

Danica d. d. za kemičke proizvode v Koprivnici.

Vila

z vsem komfortom opremljena v Mariboru na prodaj. Kupcu stanovanje takoj na razpolago. Naslov upr. Sl. Nar. 4894

Sprejem prodajalko,

ki je večja dobro manufakture in mešane stroke in ki je službovala že v večji trgovini. Ponudbe z zahtevo plače poleg vse oskrbe na Ivan Vizovišek, Žalec. 4908

Postrežnica se sprejme

takoj. Hrana v hiši. M. P. Mestni trg 19./1. 4934

Službe hišnika, sluge ali voznika, znika išče priden in pošten mož. Je popolnoma znan po mestu in ima lepa spravevala. Naslov v prav. Slov. Naroda. 4932

Pritlična hiša

se proda v ljubljanskem predmestju. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 4930

Elektromotor

1 in pol HP, enakolomski tok, 300 voltov, popolnoma nov, se proda. Jos. R. Puch, Ljubljana, Gradaška ul. 22. 4929

Lepo meblvano sobo

išče mlad neoznjen trgovec iz ugledne družine pri boljši družini s hrano ali brez v sredini mesta z električno razsvetljavo. Plača postranska stvar. Ponudbe se prosi pod „Manufakture/4954“ na uprav. Slov. Naroda. 4954

Proda se

dobro ohranjena registrirna blagajna; ogleda se lahko pri trdnici Fr. Bar, trgovina z blagajnami, Ljubljana. Cankarjevo nabrežje. 4937

Proda se hiša

na Jesenicah, z zelenjadinim vrtom in stavbeno parcelo. Stavba se nahaja na glavni cesti tik železniškega skladišča in postaje, pripravna za trgovino, gostilno ali kako drugo obrt. Ponudbe na M. Domicelj, Jesenice, Goronjsko. 4853

1000 K nagrade

dobi, kdor preskrbi primeren prostor za delavnico, nekoliko na prometnem kraju. Založim tudi v popravilne svrhe nekaj tisoč kron. Ponudbe pod „Delavnica P/4889“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 4889

Prodaja strojev.

Skobelnik (freza) veliki in mali vrtilni stroj, velika in srednja stružnica s prizemnico (Prismenbett), žagami (Kaltisagen) itd. vse brezhibno in ceno.

A. Fiohr,

Wien, V. Ramperstorffergasse 64

Istrski braki.

Na prodaj so 3 istrski braki re-saste diake čistokrvnih, na razstavi odlikovanih, staršev, 2 psa, 1 psica, polegiti 26. IV. 1920. Psi že sedaj izvrstno gonijo zajca, lisico ali srno. Cena za psa po 1200 K, za psico 1600 K. Dalje mladici iz legla 1. julija 1921, cena 400 K za mladčka. Vprašati pri Antonu Pernatu, lovcu na Grabnu p. Ortnek, Dolenjsko. 4882

Uprava graščine Planina v Sevnici odda ponudbenim potom

3000 m³ bukovega lesa na panju, uporabnega za železniške prage in kurjavo. Natančna pojasnila se dode pri gospodarskem uradu na Planini pri Sevnici, kjer so tudi graščinski uslužbeni vedno na razpolago, da reflektantom les pokažejo. — Isto odda uprava 20 vagonov paralelnih rezanih smrekovih in jelkovih desk 12 mm, 20 mm, 25 mm in 30 mm debeline, 4 m dolžine in 8 do 16 cm širine. Les se lahko ogleda na parni žagi graščine Planina v Sevnici, kamor naj se tudi predlože oferti do 8. avgusta t. l. do 10. ure dopoldne. 4948

**Banka
Nikola Bošković a. d.
v Beogradu.**

Bančni oddelki: vrši vse bančne posle; sprejema hranilne vloge z odpovedjo in brez nje, odpira tekoče račune na podlagi blaga in prvovrstnih trgovskih menic, kupuje in prodaja vse vrste valut, efektov in deviz.

Blagovni oddelki: ima v zalogi in prodaja samo na veliko: vse vrste ključavničarskega blaga, ključavničarski material za gradnjo, vse vrste orodja, pocinkano in črno pločevino, armature od medij, cevi za vodovod, jeklo za vozne vzmeti, osti, jeklena in železna žica, kuhinjsko železno posodje, solingensko blago, vse vrste vijakov, poljedelski stroji in orodje, guma Denlop za avtomobile, konjak originalni francoski „MARTEL“, „HENESSY“, „FRAPEN“, sodo Kaustik liče prima „TAMATAVA“, vse po originalnim tvorniških cenah. Prodaje izvirno pizensko pivo iz slovite pizenske pivovarne. 4911

Trije skladači

(Paoker), resni, zanesljivi in prevdarni mladi možje, izurjeni v vlaganju, ki so bili dalj časa v enakem svojstvu v večji trgovini železninske stroke zaposleni, se sprejmejo takoj pod ugodnimi pogoji pri Kranjski tvornici železa i bravarake robe v Kamniku. 4891

Proda se posestvo

s staro, dobro vpeljano gostilno, mesnico, gospodar. poslopjem, modernim hlevom, ledenico in drugimi prostori ter s 4 lepimi, blizu hiše se nahajajočimi parcelami zemljišča (njiv in travnikov). Poleg posestva se proda tudi ves premečen inventar. Hiša je pri kolo-dvoru, na prometnem kraju in ima na razpolago 5 tujskih sob. Večpove lastnica: Amalija Kocmur, št. Peter na Krasu 40.

Vila na Bledu,

2—4 sobe in kuhinja, se da za sezijo takoj v najem. Ponudbe pod „Vila na Bledu 4930“ na upravo Slov. Naroda.

Edina razprodaja vseh vrst špeciialnega

MAVCA - GIPSA

za celo kraljevino SHS. Tvornice: Stanz, Kindberg, Semering, Schottwien, Puchberg, Auserwiese etc. nudi po najnižjih cenah iz svojih zalog: Ljubljana, Osljek, Novi sad, Zemun. Kosta Novaković, veletrgovina mavca Ljubljana, Židovska ul. 1.

Prvovrstni tirolski**Portland cement
FRANC GRIMM,**

Mureck, Steiermark. (Avstrija).

Zastopstvo!

Kdor hoče za svoje izdelke vsake vrste blaga, vina i. t. d. promet ali generalno zastopstvo za Koroško oziroma za Avstrijo ugodno oddati, naj se obrne zaupljivo na trdnico:

Roschitz & Frühstuck, Agentura in komisija v Mauthen, Koroško (Kärnten).

Prevzame tudi nakup blaga v Avstriji za import v Jugoslavijo.

Skladišča tudi v Beljaku (Villach).

**Stajersko trakovno in palično
železo vseh razsežnosti po jako
znižanih cenah.****Franz Grimm,**

Mureck, Steiermark, Avstrija.

E broj 10.863

4938

Oglas.

Nabavka 10.000 kg finog belog pšeničnog brašna (moke) za intend. slagalište u Ljubljani.

28. jula tek. god. pre podne zaključuje se u intendanturi Dravske divizijske oblasti u Ljubljani pismena direktna pogodba sa najpovoljnijim ponudjačem, za isporuku 10.000 kg finog belog pšeničnog brašna broj „0“.

Interesenti neka pošalju pismene ponude biljegovane sa 2 dinara ili neka stave ustmene ponude. Ponuda franko vagon Ljubljansko intendantsko slagalište, koje ima željezničke tračnice ili franko vagon koja druga željeznička stanica sa vojnim tovarnim listom.

Kaucija 10%.

Uslovi kod potpisate Komande.

Komanda Dravske divizijske oblasti.

„VIKTORIA“

prva Jugoslovanska tvornica kemičnih proizvoda.

Zagreb, Kaptol br. 21.

Telef. inter. br. 3—73.

Proizvadjia priznato najbolji kolomaz

razašilje se u buradima, (sodch) te drvenim i pletenim kutijama (skatljah).

Cijenike i uzorke šaljem na zahtjev badava i franko.

Pazite na zaštitni znak!

Šivilja za perilo

gre šivat na dom. Ponudbe na uprav. Slovenskega Naroda pod „Gre“ na dom/4946“. 4946

Prodasta se:

2 divalna stroja ter miza iz mehkega lesa, 100x150. Križevniška ulica št. 11, II. nadstropje (od 10—14 ure). 4933

Trgovskega vajenca,

14 let samo z dobrimi spričevali, sprejme trgovina L. Fürsager, Radovljica. 4945

Strešno lepenko

ima v zalogi naiceneje Jos. H. Puh, Ljubljana, Gradaška ul. 3. Telefon 513. 4928

Proda se

dobro idoča medicarna in svečarna ter parna vlatilnica voska, v večjem mestu Jugoslavije. Ponudbe na anončni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ul. 15. 4913

Proda se

po ugodni ceni se malorabljen oprava iz medenine, obstoječa iz postelje, nočne omarice in umivalnika, oboje z lepimi marmornatimi ploščami. Ponudbe pod „MEDENINA 4855“ na upravo Sl. Naroda.

**kopalna
banja**

iz emajlirane jeklene pločevine in kopalna peč iz bakra se prodasta. Hotel „UNION“, Maribor. 4941

OPEKA!

Državni premogovnik v Velenju je začel s strojnim izdelovanjem prvovrstne zidne opeke ter jo nudi v vsaki količini po najnižjih cenah. Naročila naj se pošljejo direktno na „Državni premogovnik v Velenju“. 4943

**Primarij JENKO
ne ordinira
do 24. avgusta.**

Primarij

Dr. Josip Stojc ne ordinira

do 10. avgusta t. l.

2 trgovačka pomočnika

prvorazredna za trgovinu manufakturom na veliko traži Anton Klein, Zagreb, Ilica br. 4. 4917

Na prodaj:

gostilna mesarija in trgovina v Mariboru. Veliko ključavničarstvo v Celju. Dobre gostilne v Celju in okolici, tudi hotel. Dobre trgovine v lepem trgu pri Celju. Lepa posestva od 8 do 300 orolov. Parni mlin in parna žaga, mlin na vodo graščinska posestva, hiše vile, trgovske hiše itd. Naslov Karol Breznik, Celje, Dolgo polje 3. (4921)

TRGOVINA

z mešanim blagom, zelo dobro vpeljana, se z vsem inventarjem in pohištvo vred ceno prodaja. Ponudbe pod „606“ na anončni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ul. 15. 4914

Ugoden nakup.

Radi preureditve trgovine nudim partijo ca 3.000 klobukov asortiranih po številkah in najboljši kakovosti

po ceni K 140— za komad,

dokler traja zaloga.

Oroslav Črtalič, Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

Altesse!

stročnice prodaja po tovarniških cenah glavna tovarniška zaloga

Oroslav Črtalič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 33.